

บทคัดย่อ

การแพร่กระจายเชื้อจุลชีพจากผู้ป่วยคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งผ่านมือที่ปนเปื้อนของบุคลากรสุขภาพเป็นสิ่งที่พบได้บ่อย การทำความสะอาดมือของบุคลากรสุขภาพจะช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อดังกล่าวลงได้ การวิจัยกึ่งทดลองนี้ศึกษาผลของการ ส่งเสริมการทำความสะอาดมือต่อความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพในสถาบันบาราศนราศูรตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๓ ถึง ๓๐มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยการศึกษาเกี่ยวกับบุคลากรสุขภาพได้แก่ แพทย์ พยาบาล พยาบาลเทคนิค และผู้ช่วยเหลือ จำนวน ๑๒๖ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่แบบบันทึกการสังเกตแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปแบบวัดความรู้ในการทำความสะอาดมือแบบประเมินผลโครงการส่งเสริมการทำความสะอาดมือ และคู่มือการทำความสะอาดมือ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบวัดความรู้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๗๘ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติที่ทดสอบแบบจับคู่สถิติวิลคอกซันแบบจัดคู่อันดับและไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ใช้ในการ ส่งเสริมการทำความสะอาดมือ ภายใต้กรอบแนวคิด SAVE LIVES Clean Your Hands ด้วยการใช้กลยุทธ์ตามแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการทำความสะอาดมือของบุคลากรทางการแพทย์ (WHO Multimodal Hand Hygiene Improvement Strategy) ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงระบบเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำความสะอาดมือให้แก่บุคลากร จัดให้มีน้ำยาทำความสะอาดพร้อมใช้ (The point of use), การอบรมให้ความรู้พร้อมเอกสารคู่มือการณรงค์, การให้ข้อมูลย้อนกลับ, การเตือน และการติดป้ายเชิญชวนให้มีการทำความสะอาดมือโดยมีบุคคลสำคัญ หรือผู้บริหารเป็นต้นแบบ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากได้รับการส่งเสริมบุคลากรสุขภาพมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นจาก ๙.๗ คะแนน เป็น ๑๒.๔ คะแนน ($p < 0.001$) บุคลากรสุขภาพทำความสะอาดมือถูกต้องเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๙.๑ เป็นร้อยละ ๔๕.๖ ($p < 0.001$)

ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า บุคลากรสุขภาพในประเทศไทยควรได้รับการส่งเสริมการทำความสะอาดมือต่อไป โดยโรงพยาบาลทุกแห่งควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรสุขภาพทำความสะอาดมือภายใต้กรอบแนวคิด SAVE LIVES Clean Your Hands ด้วยการใช้กลยุทธ์ตามแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการทำความสะอาดมือของบุคลากรทางการแพทย์ (WHO Multimodal Hand Hygiene Improvement Strategy) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ใช้การดำเนินการหลายวิธีประกอบกันและทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ